

24 березня

Короткий огляд ситуації

- Хід бойових дій.** Від початку повномасштабної війни минув місяць, і протягом останніх днів на більшості напрямків війна перейшла від маневрування до окопного протистояння. Єдиний напрямок, де збройні формування Росії намагаються просуватися, це Донецька та Луганська області, і там просування відбувається зі значними втратами. Також росіяни намагаються штурмувати блокпости навколо міста Славутич, де живе персонал Чорнобильської АЕС. **Триває і контрнаступ українських сил, зокрема, навколо Києва.** Також українська сторона завдала удару по трьох російських кораблях, які стояли в порті Бердянська, один з них було знищено, ще два постраждали від пожежі. Сьогодні відбувся перший офіційний обмін полоненими - військовими, а також цивільними моряками, які були взяті в полон обома сторонами. Вперше з'явилися відеозвернення від російських солдат, які перейшли до лав українського війська. **Російські війська продовжують обстріли об'єктів цивільної інфраструктури та житлових кварталів** Києва, Чернігова, Харкова (відділення пошти та пункт гуманітарної допомоги), Маріуполя, Охтирки (найбільш густонаселений квартал), Ірпеня, Рубіжного, Лисичанська, Бахмута й інших міст. Під обстрілом у Києві загинула журналістка російського видання The Insider Оксана Бауліна. За даними голови Луганської обласної державної адміністрації, ряд населених пунктів області було обстріляно фосфорними бомбами. Росіянам вдалося захопити місто Сватове, частково - Попасну та Рубіжне (всі три - в Луганській області). **Від початку ескалації по території України було випущено понад 1200 російських ракет.**
- Гуманітарний вимір.** Російська сторона продовжує створювати гуманітарну кризу на окупованих територіях та чинити репресії проти місцевого населення. З'являються повідомлення з Херсону та Мелітополя, що росіяни змушують вчителів місцевих шкіл змушують переходити на російську мову навчання та російські навчальні програми з елементами антиукраїнської пропаганди. **З окупованих територій триває примусова депортація населення до Росії - за деякими підрахунками, вивезено вже більш ніж 400 тисяч мирних жителів, з них 84 тисячі - діти. 44% українців тимчасово розділилися зі своєю сім'єю через війну.** Найбільше таких на сході (54%), найменше - на заході (39%). Серед молоді таких 50% - це за віком найбільший показник. **19% громадян покинули своє місто/село на час війни** (найбільше виїхало зі сходу). **Водночас, абсолютна більшість (93%) з них планують після війни повернутися додому.** В Олешках (Херсонська область) було викрадено директора Херсонського обласного музично-драматичного театру Олександра Книгу. Разом із тим, рух опору в Херсоні триває, сьогодні над міською радою було вивішено величезний прапор України. Відкриття офісу Міжнародного комітету червоного хреста в Ростові негативно сприймається в українському суспільстві, адже замість того щоб допомагати людям в Україні, Червоний Хрест де-факто сприятиме депортації українців до Росії та братиме на себе частину навантажень, пов'язаних із їх утриманням там.
- Інформаційний вимір. Пропаганда РФ.** В російських регіонах, в АР Крим організуються постійні офіційні заходи, які мають демонструвати підтримку політиці Путіна стосовно України (Союз жінок Росії, районні адміністрації різних міст, в тому числі в АР Крим). В містах РФ встановлюються пам'ятні знаки із буквою Z. При цьому в соціальних мережах фіксується стримана оцінка з боку громадян таким комеморативним заходам та знакам. За інформацією російської сторони на тимчасово окупованих територіях Херсонської області РФ запроваджує рублі та примушує громадян робити розрахунки у відповідній валюті. Начебто ухвалено рішення створювати на тимчасово окупованих територіях України російські військово-цивільні адміністрації для "наведення порядку та встановлення щільнішого контролю над тилом". Запускаються наративи, що українська влада втратила головний шанс на існування суверенної держави (із заяви представниці МЗС РФ Марії Захарової). Триває поширення традиційних офіційних наративів в російській офіційній риторичі про боротьбу з українськими "неонацистами"
В той же час в опозиційних ЗМІ поширюється інформація про російські військові втрати, так секретар Союзу солдатських матерів Росії Валентина Мельникова заявила, що має підстави довіряти даним української сторони щодо втрат особового складу російських солдат. В регіональних ЗМІ. соцмережах поширюється інформація про поховання російських солдат (Саратов, Красноярськ, Норильськ,

Єкатеринбург). На центральному рівні постійно триває поширення наративів про гуманітарні злочини українських військових, зокрема у Чернігові, небажання евакуювати населення, стверджується, що населення бажає евакуюватися до РФ. Відповідно до таких інформацій можна припустити спроби з боку РФ в разі подальшого загострення гуманітарної ситуації на Чернігівщині переміщувати мешканців області в РФ.